

Veterinærrejsesholdets afrapportering om tematisk kontrolkampagne vedr. ”rullepølsesøer”

Veterinærrejsesholdet har i perioden september-december 2010 gennemført 50 kontroller i sobesætninger. Projektet er gennemført som en tematiseret kontrol i tilfældigt udpegede svinebesætninger.

4 kontroller er gennemført som led i en anden opgave, og ved disse kontroller er hele besætningen gennemgået.

Formålet med projektet har været, at kontrollere om søer og gylte opstaldet i enkeltdyrsbokse har tilstrækkelig med plads til, at de kan lægge sig, hvile og rejse sig ubesværet.

De 50 kontroller er gennemført uanmeldt.

Besætningerne er tilfældigt udvalgte således, at den ene halvdel af besætningerne er udpeget i gruppen af besætninger med under 300 års søer, og den anden halvdel er udpeget i besætninger med over 300 års søer.

Det har ikke været muligt via CHR at udpege sobesætninger, der opstalder søer og gylte i enkeltdyrsbokse. Der har derfor været en del forgæves besøg til sobesætninger, hvor drægtige søer og gylte ikke holdes i enkeltbokse

De 50 Kontroller er gennemført i besætninger, hvor drægtige søer og gylte er opstaldet i enkeltdyrsbokse fra 4 uger efter løbning og indtil 7 dage før forventet faring.

Baggrund for kontrollen.

Ca. en trediedel af Danmarks søer og gylte opstaldes ifølge oplysninger fra Landbrug og Fødevarer, Svin, stadig i enkeltdyrsbokse i drægtighedstiden. Dyr opstaldet i enkeltdyrsbokse kan lægge og rejse sig, men kan ikke vende rundt i boksen. De er derfor fikseret på en fast plads.

Alle drægtige søer og gylte skal fra 1. januar 2013 holdes i løsdriftssystemer senest 4 uger efter drægtighed og mindst indtil 7 dage før forventet faring.

I staldsystemer taget i brug før 1. januar 1999 kan søer stadig opstaldes i enkeltdyrsbokse i hele drægtighedstiden indtil år 2013.

Søer og gylte er blevet større igennem de sidste 20 år både hvad angår vægt, bredde, længde og dybde. Dette har medført, at enkeltdyrsboksene i nogle staldsystemer er blevet for små i forhold til de opstaldede dyrs størrelse. Dyrene kan derfor ikke længere lægge sig, hvile eller rejse sig ubesværet i disse forældede staldsystemer.

I henhold til § 12 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin¹, skal svinestalde være indrettet således, at hvert svin kan lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær.

I henhold til Fødevarestyrelsen skal alle svin i henhold til § 12 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin², have mulighed for at kunne rejse og lægge sig ubesværet, og at de skal kunne ligge på siden i boksene uden at de klemmes af inventaret og uden at hovedet skal hvile på krybbekanten eller klemmes ind under denne.

Resultatet af kontrollen

19 besætninger er kontrolleret uden bemærkninger.

30 af de 50 kontrollerede besætninger er blevet sanktioneret (politianmeldelse, påbud eller indskærpelse) for overtrædelser af dyrevelfærdsreglerne som relaterer sig til opstaldningen af søer i enkeltbokse. Der er således givet sanktioner vedrørende opstaldningen i 60 % af de kontrollerede sobesætninger.

1 besætning er blevet sanktioneret for andre forhold end opstaldningen i enkeltbokse.

Sanktionerne relateret til opstaldningen i enkeltbokse fordeler sig således³:

1 besætning blev politianmeldt for groft uforsvarlig behandling af dyr

11 besætninger fik påbud jf. dyreværnsloven², pga. uforsvarlig behandling af dyr eller dyr udsat for væsentlig ulempe.

18 besætninger fik indskærpet dyrevelfærdsreglerne som følge af, at dyrene havde været udsat for væsentlig ulempe.

I langt de fleste besætninger drejer det sig kun om et mindre antal søer eller gylte der havde for lidt plads.

Antallet af søer i de enkelte besætninger som ikke var opstaldet efter forskrifterne varierede fra få dyr og op til 165 dyr pr. besætning. De givne sanktioner omfatter ca. 626 søer ud af ca. 44000 kontrollerede søer svarende til ca. 1,4 % af søerne.

Herudover var der sanktioner, som ikke var relateret til opstaldningen af søerne i 16 besætninger³. Der skal dog tages i betragtning, at kontrollanterne kun har set den del af besætningens dyr, der var opstaldet i staldafsnit med dyr opstaldet i enkeltdyrs bokse, og at dyr i andre staldafsnit derfor ikke er set eller vurderet.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin (med senere ændringer).

² Bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin (med senere ændringer).

³ Det skal bemærkes at én besætning kan få flere sanktioner

Fordelingen af kontrollerne på hhv. besætninger med under 300 søer og besætninger med over 300 søer har været følgende: 21 kontroller (under 300 søer) og 29 kontroller (over 300 søer)

Fordelingen af sanktioner på besætningsstørrelse fremgår af nedenstående tabel.

Oversigt over sanktioner fordelt efter besætningsstørrelse⁴.

Besætning størrelse	Ingen Anmrk	Forhold vedr. opstaldning i enkeltdyrsbokse			Andre dyrevelfærdsmæssige forhold		
		Politi- anmeldelser	Påbud	Indskærpe lser	Politi anmeldelser	Påbud	Indskærpe l ser
Under 300 søer	11	1	4	5	1	3	1
Over 300 søer	8	1	7	13	1	4	6
I alt	19	2	11	18	2	7	7

Vurdering af sanktioner vedrørende opstaldningen af søerne i enkeltbokse

Politianmeldelser.

Konstateres der skader på dyrene som følge af opstaldning i for små bokse vurderes forholdt som groft og politianmeldes.

I én besætning blev det konstateret, at søer havde skader på bagparten som følge af inventartryk.

Påbud

Påbud er anvendt i de tilfælde, hvor forholdet har omfattet flere til mange søer, og søerne var uden skader fra inventaret. Der er i disse tilfælde givet et påbud med en frist på 1- 2 mdr. til afhjælpning af forholdene ved f.eks. udskiftning af inventar eller forlængelse af boksene.

Veterinærrejseholdet har i ovenstående tilfælde påbudt den besætningsansvarlige at sørge for, at søerne blev opstaldet på en sådan måde, at de pågældende dyr kunne hvile samt lægge og rejse sig uden besvær. Forhold hvor det vurderes at dyrene er udsat for uforsvarligbehandling er påbudt ændret.

Indskærpelser

Indskærpelse er anvendt i de tilfælde, hvor forholdet kun har omfattet få søer, der har for lidt plads i boksene, og søerne er uden skader fra inventaret, eller hvis det umiddelbart var muligt at tilbyde dem en anden plads.

Indskærpelser er anvendt i de tilfælde, hvor dyrene vurderes at have været udsat for væsentlig ulempe.

Eksempler på ovenstående kan ses i vedlagte fotobilag.

Opfølgning på kontrolkampagnen

⁴ I 9 besætninger er der både givet sanktioner for forhold omfattende opstaldning af søer i enkeltdyrsbokse og for dyrevelfærdsmæssige forhold af anden karakter. I én besætning er der både givet påbud og indskærpelse for forhold omfattende opstaldning af søer i enkeltdyrsbokse

Overholdelsen af de ved kontrollen udstedte påbud og indskærpelser vil alle blive kontrolleret af Veterinærrejseholdet.

I en del tilfælde har de besætningsansvarlige rettet forholdene på stedet, ved straks at flytte de berørte søer til større bokse eller stier.

I de tilfælde hvor overholdelse af påbuddet ikke kan kontrolleres uden en fysisk kontrol i besætningen igen, vil kontrollen blive foretaget hurtigst muligt.

Reglerne vedrørende indretning af svinestaldens er omfattet af EU's krydsoverensstemmelseskrav 3.36 delkrav 1, og overtrædelserne af krydsoverensstemmelseskravene er efter en høring af besætningsejeren indberettet til Fødevarer Erhverv, og vil kunne medføre træk i landbrugsstøtten.

Konklusion

Veterinærrejseholdet har ved kontrollen fundet at 60 % af de kontrollerede besætninger, som stadig har drægtige søer og gylte opstaldet i enkeltdyrsbokse, ikke opfylder kravene vedrørende udformningen af disse. Boksene fandtes i disse besætninger enten at være for korte eller for smalle til at sikre, at søerne kunne hvile samt lægge og rejse sig uden besvær.

Drægtige søer og gylte der opstaldes i for smalle enkeltbokse i drægtighedstiden, er tvunget til at ligge i en unaturlig stilling og uden mulighed for at kunne hvile sig ved at ligge fladt på siden i boksen. Søerne ligger med kroppen klemt op ad inventaret, og vil som følge deraf udsættes smerte og lidelse, og i enkelte tilfælde også for skader i hud og muskulatur.

Søer og gylte i for korte bokse vil ligeledes ikke kunne hvile sig tilstrækkeligt, uden at blive klemt af inventaret eller ved at skulle hvile hovedet enten på kanten af foderkrybben, eller klemme hoved og tryne ind under denne.

Søer og gylte i for små bokse vil ikke have let ved rejse sig og lægge sig, og vil derfor skulle rejse og lægge sig på en unaturlig måde, og med større risiko for skader og overbelastninger af led og lemmer.

Veterinærrejseholdet vurderer, at der er af stor betydning for svinenes velfærd, at de ikke hæmmes i deres bevægelser når de skal rejse og lægge sig, samt at de gives tilstrækkelig muligheder for at hvile sig.

De kontrollerede besætninger er udvalgt tilfældigt med besætningsstørrelsen som eneste udpegningsparameter. Med forbehold for det forholdsvis beskedne antal kontrollerede besætninger er det Veterinærrejseholdet vurdering, at niveauet af sanktioner sandsynligvis vil være repræsentativt for, hvad det vil forventes at være generelt i sobesætninger, som stadig opstalter søer og gylte i enkeltdyrsbokse efter 4. drægtighedsuge.

Veterinærrejseholdet vil tage initiativ til, at relevante brancher, myndigheder og organisationer bliver orienteret om Veterinærrejseholdets erfaringer og fund ved gennemførelsen af den tematiske kontrolkampagne vedr. opstalding af søer og gylte i enkeltdyrsbokse i hele drægtighedsperioden.

